

Statens vegvesen

Økonomiske virkemidler

Bedre byluftforum 27. mars 2017

Økonomiske virkemidler

Lavutslippssone og andre nye lovhjemler

- Hjemler etter vegtrafikkloven og vegloven
- Hjemmel til å innføre lavutslippssone
- Håndbok V724
- Sentral forskrift

En rikere verktøykasse Vegtrafikkloven

- **Kommune: Lavutslippssone**
  - For å begrense *miljølempen* fra vegtrafikken
  - Forskrift om lavutslippssone for biler ved fare for bodd på f-forskriften
  - Krever samtykke
- **Kommune: Piggdekkgebyr**
  - Oslo, Bergen, Trondheim og snart Stavanger
- **Fartsgrense kan fastsettes iht miljø**
  - Miljøfartsgrense i Oslo om vinteren
  - Miljøfartsgrense som strakstiltak
- **Brudd på midlertidige forbud når det er fare for høy forurensing sanksjoneres med 1500 kr**
  - Forbud for bruk av piggdekk i Trondheim
  - Forbud for bruk av dieselbil i Oslo

En rikere verktøykasse Vegloven

- **Høy bomtakst i rushtiden**
  - Bergen har dobbel takst om morgenen og ettermiddagen
- **Ny § 27 i vegloven** (forslag før påske?)
  - Forslag om å differensiere bomtakstene av hensyn til utslipp, fordeling av transportmidler og byutvikling
  - Kan åpne for tids- og miljødifferensiert trafikanbetaling
- **Forhøyede bomtakster ved fare for høy luftforurensing**
  - Bergen kan 5-doble takstene som strakstiltak

Lavutslippssone

Hjemmelen – vtl § 13 åttende ledd

- Med samtykke fra departementet kan en kommune for å **begrense miljølemper fra vegtrafikken** innføre lavutslippssone i et fastsatt område.
- Departementet kan **gi nærmere bestemmelser** om plikt til å medbringe dokumentasjon av kjøretøyets utslippsnivå, rett til å **kreve opplyst og å lagre kjøretøyinformasjon og informasjon om eier og bruker mv. til bruk i betalings- og kontrollsammenheng**, herunder rett til å kreve bruk av elektronisk enhet om bord i motorvogn for **elektronisk identifikasjon**.
- Departementet kan gi bestemmelser om gebyr for kjøring i sonen, tilleggsgebyr for brudd på bestemmelsene, og bestemmelser om håndheving og bruk av inntekt av ordningen.

Lavutslippssone

Håndbok V724

- Forskriften gir kommuner anledning til å gebyrlegge biler i områder med dårlig luftkvalitet, hvis kommunene kan dokumentere at tiltaket vil gi en forbedret lokal luftkvalitet og det er fare for å bryte grenseverdiene i forurensningsforskriften § 7-6.
- Den lokale forskriften skal fastsette sonestørrelse, gebyrstørrelse og hvilke biler som er gebyrpliktige.
- Nullutslippsbiler kan ikke gebyrlegges. Gebyrpliktige biler må betale gebyr før de kjører inn i en lavutslippssone.
- Etablering av ordningen krever dialog med regionvegkontoret som har myndighet til å gi samtykke til ordningen.
- I den sammenheng skal kommunen framskaffe dokumentasjon og informasjon som regionvegkontoret skal gjennomgå for å påse at rammene i forskriften er overholdt.
- Det er forventet at kommunen svarer ut bilistenes behov for rettsikkerhet og personvern gjennom å lage forsvarlige systemer for informasjon, betaling, kontroll og håndheving med elektroniske og manuelle løsninger.

Lavutslippssone

Forskriften – Lavutslippssone for biler (1 av 2)

- Forskriften gir et rammeverket for å innføre, administrere, kontrollere og håndheve kommunale lavutslippssoner som etableres for å forbedre luftkvaliteten i et område utsatt for [lokal luftforurensning fra biler](#).
- Plikten til å betale gebyr i en lavutslippssone kan omfatte [alle biler](#). Kommunen fastsette hvilke biler som har plikt til å betale gebyr.
- Gebyrplikten gjelder ikke:
  - nullutslippsbiler
  - utrykningskjøretøy
  - funksjonshemmede og parkeringsbevis for forflytningshemmede

Lavutslippssone

Forskriften – Lavutslippssone for biler (2 av 2)

- En kommunal lavutslippssone krever samtykke fra regionvegkontoret før den kan innføres. Samtykke fra regionvegkontoret kan gis med varighet opp til 6 år.
- Før samtykke kan gis skal kommunen legge fram:
  - a) **dokumentasjon** på omfang og utbredelse av lokal luftforurensning fra biler innenfor den planlagte lavutslippssone, forurensningsforskrift kapittel 7 om Lokal luftkvalitet, samt informasjon om hvilke tiltak som kommunen allerede har iverksatt for å redusere omfanget og utbredelsen av de lokale miljøproblemene fra biler
  - b) **informasjon** om planlagt sonestørrelse og skilting,
  - c) **informasjon** om planlagte gebyrsatser og hvordan disse er beregnet,
  - d) **dokumentasjon** på at lavutslippssonen og innretningen av denne faktisk vil begrense lokal luftforurensning fra vegtrafikken,
  - e) **dokumentasjon** på et forsvarlig system for registrering, betaling av gebyr, informasjon overfor bilistene, kontroll, inkludert eventuelt planlagt oppsetting og plassering av faste kontrollpunkter, og håndheving,
  - f) **en vurdering** av konsekvensene som den foreslåtte lavutslippssonen vil ha for personvernet, inkludert nytte av faste kontrollpunkter og automatisk sletting av opplysninger om kjøretøy som ikke skal ilegges overtredelsesgebyr.
  - g) **informasjon** om kommunen har søkt Vegdirektoratet om å bli tildelt myndighet til å ilegge overtredelsesgebyr, jf. forskriften § 10 og vegtrafikkloven § 31a, herunder informasjon om uttalelsen fra vedkommende politimester,
  - h) **informasjon** om hvordan nettoinntekten fra lavutslippssonen skal brukes på kollektivtransport-, trafikksikkerhets og miljøtiltak.